

Mangaon Shikshan prasarak Mandal's
D.G. Tatkare Mahavidyalay, Mangaon - Raigad402104

DEPARTMENT OF MARATHI

PROGRAM OUTCOMES

Department of Marathi	After successful completion of three-year degree program BA, a student should be able to:
F.Y.B.A. Marathi (Comp.) निवडक कथांचा अभ्यास निवडक कवितांचा अभ्यास आणि व्यवहारिक मराठी	<ol style="list-style-type: none"> १) कथा वाङ्मयप्रकाराची संकल्पना, स्वरूप - वैशिष्ट्ये लक्षात येतात. २) कथांमधील मूल्य शोधण्याचे तंत्र अवगत करता येते . ३) कथांमधील विविध जीवनमूल्यांचा परिचय होतो . ४) आधुनिक मराठी साहित्यातील विविध वाङ्मयप्रवाहांचा परिचय होतो. ५) कथांमधील नैतिक मूल्य अंगीकरता येतात. ६) कथा लेखकांचा वाङ्मयीन व जीवनपरिचय होतो . ७) कथा - कथन तंत्र अवगत करता येते त्यातूनही रोजगाराची संधी उपलब्ध होते . ८) कवितेचे चिकित्सक अध्ययन करण्याची दृष्टी प्राप्त होते ९) विद्यार्थ्यांमधील कविमन विकसित होते. १०) कवितेच्या विविध प्रकारांची ओळख होते. ११) कवितेच्या विविध कालखंडाचा व प्रवाहांचा अभ्यास होतो . १२) साहित्यातील लालित्याचा आस्वाद घेण्याची क्षमता विद्यार्थ्यांमध्ये निर्माण होते. १३) नवनिर्मितीची क्षमता व अभिव्यक्ती क्षमता विकसित होते . १४) भाषेवर प्रभुत्व मिळवता येते व चौकस वाचनातून शब्दसंग्रह वाढतो . १५) नोकरी व रोजगाराच्या संधी शोधता येतात. १६) साहित्यभाषा व व्यवहारभाषा यांचे ज्ञान मिळते. १७) लेखन , वाचन , संभाषण , आकलन , परीक्षण , समीक्षण इत्यादी भाषिक कौशल्यांचा विकास होतो. १८) लेखनविषयक नियमांची ओळख होते. १९) लेखनामध्ये अधिकाधिक अचूकता येते . २०) मुद्रितशोधन कौशल्याची ओळख होते त्यामुळे मुद्रितशोधक म्हणून रोजगार मिळवता येतो. २१) जाहिरात क्षेत्रात संधी उपलब्ध होतात. २२) वर्तमानपत्र , प्रसारमाध्यमांचे क्षेत्रात रोजगाराच्या संधी उपलब्ध होतात . २३) अहवाललेखन कौशल्य विकसित होते. २४) पत्रलेखनाचे कौशल्य अवगत होते. २५) निवेदनकौशल्य विकसित होते. २६) इतिवृत्त लेखनाचे शास्त्रोक्त पद्धतीने ज्ञान मिळते .

	<p>२७) कार्यालयीन कामकाजात पत्रलेखन कौशल्याचे उपयोजन करता येते.</p> <p>२८) सारांशलेखनाचे तंत्र अवगत होते.</p> <p>२९) भाषांतरकौशल्य अवगत झाल्यानंतर दुभाषक म्हणून नोकरीची संधी प्राप्त होते.</p> <p>३० नोकरी व रोजगाराच्या संधी शोधता येतात प्रमाण भाषेवर प्रभुत्व प्राप्त करता येते.</p>
<p>FYBA Marathi Optional Paper- I</p> <p>‘नाटक’ या साहित्य प्रकाराचा सैद्धांतिक अभ्यास</p> <p>‘प्रवासवर्णन’ या साहित्यप्रकाराचा सैद्धांतिक अभ्यास</p>	<p>१) ‘नाटक’ व ‘प्रवासवर्णन’ या साहित्यप्रकारांचा सैद्धांतिक परिचय होतो .</p> <p>२) ‘नाटक’ या साहित्यप्रकाराचे विविध घटक विचारात घेता येतात.</p> <p>३) ‘नाटक’ या साहित्यप्रकाराचे सुखात्मिका व शोकात्मिका या दोन महत्वाच्या प्रकारांचा परिचय होईल .</p> <p>४) नाटकांच्या इतिहासातील महत्वाचे टप्पे लक्षात येतील.</p> <p>५) 'सत्यशोधक' या नाटकाच्या आधारे महात्मा जोतीराव फुले आणि सावित्रीबाई फुले यांची विचारसरणी , तत्वज्ञान सामाजिक कार्य समजून घेता येईल .</p> <p>महाराष्ट्रातील सामाजिक सुधारणांचे स्वरूप समजून घेता येईल.</p> <p>६) महात्मा जोतीराव फुले यांनी लिहिलेल्या इतर वाङ्मयाचा परिचय होईल .</p> <p>७) महात्मा जोतीराव फुले यांचे अस्पृश्यता निवारण , मराठी भाषेविषयीची तळमळ, स्त्रीशिक्षण याविषयीची माहिती मिळेल.</p> <p>८) समाजामध्ये वावरण्यासाठीची संवेदनशीलता निर्माण होईल. सामाजिक बांधिलकी निर्माण होईल. समाजसुधारकांच्या मौलिक विचारांची माहिती मिळते .</p> <p>९) सामाजिक प्रश्न व चळवळी विषयांची वैचारिकता वाढते .</p> <p>१०) युवकांची मानसिकता जाणून घेता येते. प्रेमभावनेकडे प्रगल्भतेने पाहण्याचा विचार विकसित होतो. रोजगाराची संधी मिळवण्याच्या दृष्टीने तरुण पिढी किती जागृत आहे ते समजते.</p> <p>११) ‘प्रवासवर्णन’ या वाङ्मयप्रकाराची संकल्पना , स्वरूप वैशिष्ट्ये लक्षात येतात .</p> <p>१२) ‘ प्रवासवर्णन ’ लेखनाचे उद्देश जाणून घेता येतात .</p> <p>१३) मराठीतील इतर प्रवासवर्णनकारांचा परिचय होतो .</p> <p>१४) ‘ प्रवासवर्णन ’ या साहित्यप्रकाराची वाटचाल समजून घेता येते .</p> <p>१५) 'कुंपणापलीकडेला देश : पाकिस्तान' या प्रवासवर्णनाच्या निमित्ताने पाकिस्तानातील लोकजीवन , समृद्ध निसर्ग, संस्कृती, रीतीरिवाज, राजकारण यांचा परिचय होतो.</p> <p>१६) 'नाद अंतरीचा : श्रीलंका' या प्रवासवर्णनाच्या निमित्ताने श्रीलंकेतील लोकजीवन , समृद्ध निसर्ग , संस्कृती , रीतीरिवाज , सण-उत्सव , यांचा परिचय होतो .</p> <p>१७) मनिषा टिकेकर आणि महावीर जोधळे यांच्या यांनी लिहिलेल्या इतर साहित्यकृतींची माहिती मिळते.</p> <p>१८) ऐतिहासिक , सामाजिक , आर्थिक जाणीव प्रगल्भ होण्यास मदत होते .</p> <p>साहित्यकृतीतील सामाजिक संदर्भांचे ज्ञान मिळते .</p>

<p>SYBA Marathi Paper - II</p> <p>विशिष्ट साहित्यप्रकाराचा अभ्यास : कादंबरी</p> <p>विशिष्ट साहित्यप्रकाराचा अभ्यास : आत्मकथन</p>	<ol style="list-style-type: none"> १) ' कादंबरी ' आणि ' आत्मकथन ' या ललित साहित्यप्रकारांची ओळख होते. २) ' कादंबरी ' या साहित्य प्रकाराचा सैद्धांतिक परिचय , संकल्पना , स्वरूप - वैशिष्ट्ये यांची माहिती मिळते ३) ' आत्मकथन ' या साहित्य प्रकाराचा सैद्धांतिक परिचय, संकल्पना, स्वरूप व वैशिष्ट्ये यांची माहिती मिळते . ४) कादंबरीपर गद्यात्मक आणि आत्मकथनपर लेखन करण्याची प्रेरणा मिळते. ५) आधुनिक नामवंत कादंबरीकारांचा , आत्मचरित्रकारांचा परिचय होतो. ६) विविध जीवनमूल्यांचा परिचय होतो . ७) इतर समकालीन कादंबऱ्या आणि आत्मकथनात्मक साहित्याचा परिचय होत. ८) प्रेरणादायी, यशस्वी व्यक्तिमत्त्वाच्या अभ्यासातून स्वतःचा व्यक्तिमत्व विकास साधता येतो. ९) चरित्र , आत्मचरित्र आणि आत्मकथन यांच्यातील साम्यभेदांचा परिचय होतो . १०) ललित साहित्याच्या वाचनाची आवड वाढीस लागते.
<p>SYBA Marathi Paper – III</p> <p>भाषा अभ्यास</p> <p>विशिष्ट बोलीचा अभ्यास : आगरी</p>	<ol style="list-style-type: none"> १) मराठी भाषेचा वैज्ञानिक अंगाने अभ्यास करता येतो . २) भाषेचे स्वरूप वैशिष्ट्ये , भाषेचे कार्य सविस्तर अभ्यासता येईल. ३) भाषेचा विकास व ज्ञास समजून घेता येतो . ४) भाषेच्या ज्ञासाची कारणे समजून घेता येतात. ५) भाषेवर प्रभुत्व मिळवता येते. ६) व्यक्तिमत्व विकास साधता येतो . ७) साहित्य आणि भाषाविषयक आकलन क्षमता वाढते. ८) साहित्यभाषा व व्यवहारभाषा यांचे आकलन होते . ९) भाषा व संस्कृती यांचा अनुबंध समजून घेता येतो . १०) आगरी बोलीची उच्चारप्रक्रिया , लेखनप्रक्रिया , लोकसंस्कृती , स्वरूप - वैशिष्ट्ये यांचे आकलन होईल . ११) आगरी बोलीतील कवितांचा परिचय होईल. १२) आगरी बोलीतील कथांचा परिचय होईल . १३) आगरी साहित्यिकांचा परिचय होईल . १४) आगरी लोक समूहाचे आजचे ज्वलंत प्रश्न आणि त्यांच्या समस्यांचे आकलन होईल . १५) आगरी लोकसमूहाच्या व्यक्तिमत्त्वाची वैशिष्ट्ये , त्यांच्या आवडीनिवडी, सणउत्सव , स्वभाव यांचा परिचय होईल . १६) बोली नकाशाच्या आधारे आगरी बोलीची वापरक्षेत्रे आणि प्रभावक्षेत्रे समजून येतील .
<p>रांचा TYBA Marathi Paper - IV</p> <p>मध्ययुगीन मराठी वाङ्मय इतिहास (प्रारंभापासून ते १८१८पर्यंत)</p>	<ol style="list-style-type: none"> १) मराठी साहित्याचा प्रारंभ काळात निश्चित करता येईल. २) मराठीतील शिलालेख , ताम्रपट यांचा परिचय होईल . ३) महानुभाव पंथाचे तत्वज्ञान , ग्रंथसंपदा यांचा परिचय होईल .

	<p>४) वारकरी पंथाचे तत्त्वज्ञान , ग्रंथसंपदा यांचा परिचय होईल .</p> <p>५) संतांची सामाजिक दृष्टी , भक्तिभाव भूतदया , परोपकार , प्रयत्नवाद यांचा परिचय होईल .</p> <p>६) पंडिती काव्याचे स्वरूप वैशिष्ट्ये , प्रमुख पंडित कवी , पंडित कवितेतील नवे प्रयोग यांची माहिती होईल .</p> <p>७) शाहिरी काव्यातील लावणी - पोवाडे यांचा परिचय होईल .</p> <p>८) प्रमुख लावणीकारांचा आणि त्यांच्या रचनांचा परिचय होईल.</p> <p>९) नाथ , दत्त , समर्थ , लिंगायत संप्रदायाचा परिचय त्यांचे तत्त्वज्ञान , आचारधर्म आणि ग्रंथांची माहिती मिळेल .</p> <p>१०) मुसलमान व ख्रिस्ती धर्मियांनी मराठी साहित्यात कोणत्या रूपाने भर घातली यांचा परिचय होईल .</p> <p>११) बखरगद्याचे स्वरूप वैशिष्ट्ये समजून घेता येतील.</p> <p>१२) शिवपूर्वकालीन , शिवकालीन आणि पेशवेकालीन बखरीचे समजून घेता येईल.</p> <p>१३) मध्ययुगीन कालखंडातील इतिहासाचा परिचय होईल.</p> <p>१४) विद्यार्थ्यांची ऐतिहासिक भाषा व भाषाविषयक दृष्टीकोण समृद्ध होईल.</p> <p>१५) मध्ययुगातील जीवनदर्शन लोकसंस्कृती यांचा परिचय होईल .</p> <p>१६) संतांचे अनमोल संस्कार आत्मसात करता येतील .</p> <p>१७) मध्ययुगातील सामाजिक सांस्कृतिक संदर्भातचे ज्ञान मिळेल .</p>
<p>TYBA Marathi Paper - V</p> <p>साहित्यशास्त्र : भारतीय</p> <p>साहित्यशास्त्र : पाश्चात्य</p>	<p>१) भारतीय साहित्य शास्त्राची संकल्पना व सिद्धांत समजून घेता येतात .</p> <p>२) साहित्याच्या आस्वादप्रक्रियेचा परिचय होतो .</p> <p>३) साहित्य भाषेचे स्वरूप व भाषेच्या कार्याचे आकलन होते .</p> <p>४) साहित्याच्या निर्मितीप्रक्रियेत भाषेचे उपयोजन करण्याचे प्रक्रिया माहित होते .</p> <p>५) साहित्याची निर्मितीप्रक्रियेचा परिचय होतो.</p> <p>६) साहित्याच्या लेखनामागील प्रयोजने अवगत होतात.</p> <p>७) भारतीय साहित्यशास्त्रज्ञांच्या काव्यव्याख्यांचा परिचय होतो . त्यांची चिकित्सा करता येते.</p> <p>८) पाश्चात्य साहित्यशास्त्रज्ञांच्या काव्यव्याख्यांचा परिचय होतो आणि साहित्यकृतीची संकल्पना समजून घेता येते .त्यांची चिकित्सा करता येते .</p> <p>९) आत्माविष्कार , जीवनभाष्य व सामाजिक बांधिलकी या साहित्य प्रयोजनांचा परिचय होतो.</p> <p>१०) मम्मट , भरत , वामन यांच्या साहित्य प्रयोजनांचा परिचय होतो .</p> <p>११) अँरिस्टॉटलच्या कॅथार्सिसच्या संकल्पनेची माहिती होते .</p> <p>१२) आय. ए. रिचर्ड्सच्या प्रेरणा संतुलन म्हणजे समधाततेच्या संकल्पनेचा परिचय होतो .</p> <p>१३) साहित्य निर्मितीप्रक्रिया व साहित्याचा आस्वाद घेण्याची क्षमता निर्माण होते .</p> <p>१४) साहित्याचे वाचन , आकलन , मूल्यमापन व समीक्षण करण्याचे , साहित्याची निर्मितीप्रक्रिया जाणून घेण्याचे कौशल्य प्राप्त करता येते आणि साहित्य</p>

	<p>लेखनाच्या प्रांतात लौकिक प्राप्त करता येतो .</p> <p>१५) साहित्यलेखन व आस्वाद या संदर्भात प्रगल्भ जाणीव निर्माण होते.</p>
TYBA Marathi Paper - VI साहित्य आणि समाज	<p>१) साहित्य समाज संस्कृती यांचा परस्पर संबंध समजून घेता येतो .</p> <p>२) सामाजिक बांधिलकी निर्माण होते.</p> <p>३) साहित्य समाज संस्कृती याविषयी ज्ञान संग्रहण , संक्रमण प्रक्रिया गतिमान होते .</p> <p>४) साहित्य व समाज विषयक आकलन क्षमता वाढते.</p> <p>५) साहित्यकृतीतील सांस्कृतिक व सामाजिक संदर्भाचे ज्ञान होते.</p> <p>६) समाज व्यवहाराचे ज्ञान मिळते .</p> <p>७) साहित्यातून प्रकट होणाऱ्या मानवी मूल्याचे आकलन होते.</p> <p>८) ललित साहित्य प्रकारांची ओळख होते आणि ललित साहित्य वाचनाची आवड निर्माण होते.</p> <p>९) साहित्यातील लालित्याचा आस्वाद घेण्याची क्षमता निर्माण होते .</p> <p>१०) मार्क्सवाद , मानवतावाद ,स्त्रीवाद , आंबेडकरवाद ग्रामीण साहित्य , महानगरी साहित्य इत्यादी विचारप्रवाहांचा सैद्धांतिक परिचय होतो .</p> <p>११) प्रकल्पलेखनामुळे स्वतंत्रपणे स्वतःला साहित्याची चिकित्सा करण्याची क्षमता निर्माण होते .</p>

Mangaon Shikshan prasarak Mandal's
D.G. Tatkare Mahavidyalay, Mangaon - Raigad402104

DEPARTMENT OF MARATHI
PROGRAM OUTCOMES

Department of Marathi	After successful completion of two year post Graduation MA Course, a Student should be able to:
MA I Paper - I, V साहित्याचा आस्वाद आणि आस्वाद प्रक्रिया साहित्याची भाषा व मूल्यविचार	१) साहित्याच्या प्रकृतीचे आकलन होईल. २) विविध परंपरातील काव्यव्याख्यांचा परिचय होईल. ३) विविध परंपरातील काव्यव्याख्यान चिकित्सा करता येईल. ४) साहित्याच्या आकृतिबंधाच्या परिचय होईल . ५) साहित्यकृतीच्या विविध अंगांचा परिचय होईल . ६) साहित्याची निर्मिती प्रक्रिया , आस्वाद प्रक्रिया समजून घेता येईल . ७) साहित्याच्या विविध प्रयोजनांचे आकलन होईल. ८) साहित्यातील विविध वाद , साहित्याची शैली , साहित्याचे वर्गीकरण समजून घेता येईल .
MA I Paper - II, VI उपयोजित समीक्षा भाग - १ उपयोजित समीक्षा भाग - २	१) साहित्याच्या समीक्षेचे स्वरूप व उद्दिष्टे समजून घेता येतील. २) रूपवादी समीक्षापद्धती , मानसशास्त्रीय समीक्षा पद्धती या समीक्षा पद्धती समजून घेता येतील. ३) स्त्रीवादी समीक्षा पद्धतीनुसार काही प्रातिनिधिक कथाकारांच्या कथांचे व त्यांच्या कवितांचे समीक्षण करता येईल . ४) नवकथाकार गंगाधर गाडगीळ यांच्या साहित्याचा परिचय होईल . ५) आधुनिक कवी अरुण कोलटकर यांच्या काव्याचा परिचय होईल. ६) आदिबंधात्मक समीक्षा पद्धती , समाजशास्त्रीय समीक्षा पद्धती , मार्क्सवादी समीक्षा पद्धतीचा परिचय होईल. ७) उपयोजित साहित्यकृती म्हणून काही कथाकारांच्या कथा व नाटककारांच्या नाटकांचा आस्वाद घेऊन संरक्षण करता येईल . ८) समीक्षेची चिकित्सक दृष्टी प्राप्त होत होते.साहित्याचे समीक्षण करता येईल.
MA I Paper - III , VII मराठी वाङ्मयाचा इतिहास (१८१८ - १९६०) भाग १ मराठी वाङ्मयाचा इतिहास (१८१८- १९६०) भाग २	१) निबंध वाङ्मयाची वाटचाल , स्वरूप समजून घेता येईल. २) काव्य वाङ्मयाचा इतिहास ,स्वरूप - वैशिष्ट्ये समजून घेता येतील . ३) कादंबरी वाङ्मयाचा इतिहास व स्वरूप - वैशिष्ट्ये समजून घेता येतील . ४) चरित्र-आत्मचरित्र वाङ्मयाची वाटचाल , स्वरूप - वैशिष्ट्ये यांचा परिचय होईल. ५) साहित्य प्रकारांचा तात्त्विक गतीविकासात्मक अभ्यास होतो . ६) ललित साहित्य प्रकारांच्या इतिहासाची ओळख होते. ७) ललित लेखनाची प्रेरणा मिळते .

	<p>८) आधुनिक वाङ्मयाची समृद्धता अवगत होते .</p> <p>९) चरित्रात्मक साहित्याचा परिचय होतो .</p> <p>१०) कवितेच्या विविध कालखंडाचा व प्रवाहाचा अभ्यास होतो .</p> <p>११) वाङ्मयाच्या इतिहासाची चिकित्सक अध्ययन करण्याची दृष्टी येते .</p> <p>१२) लेखन गुणांना प्रेरणा मिळते .</p> <p>१३) वाङ्मयीन व जीवनविषयक जाणिवा प्रगल्भ होतात.</p> <p>१४) मराठी वाङ्मयाच्या आधारे संस्कृतीचा अभ्यास होतो .</p> <p>१५) आधुनिक वाङ्मयाच्या इतिहासातील साहित्यसमीक्षा विचार कथा , नाटक , ललितलेखन, प्रवास वर्णन या साहित्यप्रकाराचा सैद्धांतिक परिचय , त्यांची वाटचाल आणि स्वरूप - वैशिष्ट्ये यांचा परिचय होतो.</p>
<p>MA I Paper IV, VIII</p> <p>ऐतिहासिक भाषाविज्ञान व मराठी भाषेचा भाषावैज्ञानिक अभ्यास</p> <p>वर्णनात्मक भाषाविज्ञान</p> <p>प्रमाणभाषा व बोली</p>	<p>१) वर्णनात्मक व ऐतिहासिक वारसा विज्ञानाचा परिचय होतो.</p> <p>२) ऐतिहासिक भाषा विज्ञानाची मूलतत्वे समजून घेता येतात .</p> <p>३) भाषाकुळ सिद्धांताचा परिचय होतो.</p> <p>४) स्वनपरिवर्तन व अर्थपरिवर्तन यांचे स्वरूप , परिवर्तनाची कारणे उदाहरणासह समजून घेता येतात .</p> <p>५) मराठी भाषेची पूर्वपीठिका समजून घेता येते .</p> <p>६) आंतरवर्तुळ व बहिरवर्तुळ सिद्धांताचे आकलन होते.</p> <p>७) भाषेच्या कालिक भेदांचा उलगडा होतो.</p> <p>८) प्रमाणभाषा व बोलीचे स्वरूप समजून घेता येते .</p> <p>९) बोलींच्या अभ्यासाचे महत्त्व विचारात घेता येते .</p> <p>१०) मराठीतील प्रमुख बोलींची उच्चारप्रक्रिया , स्वरूप - वैशिष्ट्ये यांचा उदाहरणासह परिचय होतो .</p> <p>११) ध्वनिविचार समजून घेता येतो.</p> <p>१२) वाक्यविचार, पदविचार समजून घेता येतो.</p> <p>१३) भाषेचे स्वरूप व उपयोजनासह स्वनविज्ञानाची माहिती मिळते.</p> <p>१४) भाषेचा वैज्ञानिक आणि शास्त्रोक्त पद्धतीने परिचय होतो.</p> <p>१५) मराठी भाषा , कला, साहित्य , संस्कृती याचे ज्ञान प्रगत होते .</p>
<p>MA II Paper 9.5</p> <p>दलित साहित्य</p>	<p>१) दलित साहित्याची संकल्पना , स्वरूप आणि वैशिष्ट्ये यांची माहिती मिळते .</p> <p>२) दलित साहित्याच्या प्रेरणा व जाणीवांचे ज्ञान होते.</p> <p>३) सामाजिक प्रश्न आणि चळवळी याविषयी वैचारिक अधिष्ठान प्राप्त होते.</p> <p>४) दलित साहित्यातील वेदना , विद्रोह , नकार त्रयींची माहिती मिळते .</p> <p>५) दलित साहित्याची पूर्वपरंपरा समजून घेता येते .</p> <p>६) दलित साहित्यातील सामाजिक , राजकीय , सांस्कृतिक , धार्मिक</p>

	<p>वास्तवाचे आकलन होते .</p> <p>७) दलित साहित्यातील काही प्रातिनिधिक साहित्यकृतींचा नमुन्यादाखल अभ्यास करता येतो.</p> <p>८) दलित साहित्य चळवळीतील डॉ. बाबासाहेब आंबेडकरांचे योगदान समजून घेता येते.</p> <p>९) दलित साहित्य चळवळीचा आणि सामाजिक , सांस्कृतिक , राजकीय चळवळीचा अनुबंध तपासता येतो .</p>
MA II Paper 10.2 प्राचीन कालखंडाचा अभ्यास: बहामनी काळ	<p>१) विशिष्ट कालखंडातील साहित्याच्या व्याप्तीबद्दल माहिती मिळते.</p> <p>२) विशिष्ट कालखंडाच्या अवलोकनातून संस्कृतीचा अभ्यास होतो .</p> <p>३) समकालीन , सामाजिक , राजकीय , धार्मिक , सांस्कृतिक पार्श्वभूमी व वाङ्मय लेखनाच्या प्रेरणांची माहिती मिळते.</p> <p>४) महानुभाव , वारकरी , नाथ , दत्त या संप्रदायांतर्गत लेखन करणाऱ्या कवींच्या काव्याचा परिचय होतो .</p> <p>५) विशिष्ट काळातील कवितेचा विशिष्ट दृष्टिकोनातून अभ्यास करता येतो .</p>
MA II Paper 11.5 विशिष्ट लेखक अभ्यास : गो .वि.करंदीकर	<p>१) एका लेखकाचे अभ्यासाचे तंत्र अवगत करता येते.</p> <p>२) एका लेखकाच्या अभ्यासातून लेखकाचा प्रतिभाधर्म , जीवनदृष्टी आणि साहित्य दृष्टी समजून घेता येते.</p> <p>३) लेखकाचे वाङ्मयीन कार्य , ऐतिहासिक स्थान निश्चित करता येते.</p> <p>४) विशिष्ट लेखकाच्या अभ्यासात त्याच्या साहित्यकृतींचा सविस्तर अभ्यास करता येतो.</p> <p>५) विशिष्ट लेखकाचे भरीव योगदान समजून घेता येते.</p> <p>६) लेखकाची पार्श्वभूमी , त्याची जडण-घडण , त्यांनी हाताळलेले वाङ्मयप्रकार यांच्या अभ्यासामुळे विद्यार्थ्यांना स्वतः लेखनाची प्रेरणा मिळू शकते.</p>
MA II Paper 12.2 प्राचीन कालखंडाचा अभ्यास: शिवकाळ	<p>१) विशिष्ट कालखंडातील साहित्याच्या व्याप्तीबद्दल माहिती मिळते .</p> <p>२) समकालीन सामाजिक , राजकीय , धार्मिक , सांस्कृतिक पार्श्वभूमी व वाङ्मयीन प्रेरणांचा परिचय होतो .</p> <p>३) शिवकाळातील कालखंडातील वारकरी , समर्थ संप्रदाय या अंतर्गत लेखन करणाऱ्या कवींची माहिती मिळते.</p> <p>४) संत तुकारामांच्या अभंगाचा सविस्तर अभ्यास करता येतो.</p> <p>५) संत रामदास यांच्या रचनांचा सविस्तर अभ्यास करता येतो.</p> <p>६) बहिणाबाई , वेणाबाई यांच्या काव्याचा परिचय होतो.</p>
MA II Paper 13.2 प्राचीन कालखंडाचा अभ्यास: पेशवे काळ	<p>१) विशिष्ट कालखंडातील साहित्याच्या व्याप्तीबद्दल माहिती मिळते.</p> <p>२) पेशवेकाळातील पूर्वपेशवाई व उत्तर पेशवाईतील वाङ्मयाचा सविस्तर अभ्यास करता येतो.</p> <p>३) समकालीन सामाजिक , राजकीय , धार्मिक , सांस्कृतिक व वाङ्मयीन</p>

	<p>प्रेरणा तपासता येतात.</p> <p>४) पेशवेकालीन पंडिती काव्याचा सविस्तर अभ्यास करता येतो.</p> <p>५) पेशवेकालीन शाहिरी काव्याचा सविस्तर अभ्यास करता येतो.</p> <p>६) पेशवेकालीन बखर गद्याचा सविस्तर अभ्यास करता येतो.</p>
MA II Paper 14.2 स्त्रीवादी चळवळ व सिद्धांतन	<p>१) स्त्रीवादी साहित्याची संकल्पना व स्वरूप - वैशिष्ट्ये आणि परंपरा यांची माहिती मिळते.</p> <p>२) स्त्रीवादी चळवळीचा इतिहास समजून घेता येतो.</p> <p>३) भारतीय स्त्रीवादी चळवळीचा इतिहास समजून घेता येतो. ४) पाश्चात्य स्त्रीवादी चळवळीचा इतिहास समजून घेता येतो.</p> <p>५) महाराष्ट्रातील स्त्रीवादी चळवळ व स्त्रीवादी संघटनांच्या कार्याचा परिचय होतो.</p> <p>६) स्त्रीवादी मराठी नियतकालिके व त्यांचे कार्य यांचा परिचय होतो.</p> <p>७) स्त्रीवादी साहित्यकृती प्रातिनिधिक स्वरूपात अभ्यासता येतात.</p> <p>८) स्त्रीवादी साहित्याच्या अभ्यासामुळे स्त्री समूहाला आत्मभान येते.</p> <p>९) अखिल मानव जातिया आत्मचिंतन करण्याची प्रेरणा मिळू शकते.</p>
MA II Paper 15.1 प्रसारमाध्यमे व भाषाव्यवहार	<p>१) आधुनिक युगातील प्रसार माध्यमांचे स्वरूप व प्रकार यांचा परिचय होतो.</p> <p>२) प्रसारमाध्यमांच्या प्रकारानुसार भाषेच्या उपयोजनाची विविध कौशल्ये विद्यार्थ्यांना ज्ञात होतात.</p> <p>३) ज्ञात कौशल्यांचे प्रत्यक्ष उपयोजन करण्याची प्रेरणा मिळते.</p> <p>४) पारंपारिक व आधुनिक प्रसारमाध्यमांचा अभ्यास करता येतो.</p> <p>५) श्राव्य माध्यमांचे स्वरूप अभ्यासता येते .</p> <p>६) दूरचित्रवाणी माध्यमाचे स्वरूप अभ्यासता येते .</p> <p>७) मुलाखतीचे तंत्र अवगत करता येते.</p> <p>८) ग्रंथपरीक्षण , चित्रपट परीक्षण , नाट्यपरीक्षण इत्यादी कौशल्ये अवगत करता येतात.</p> <p>९) समाज माध्यमांच्या क्षेत्रात रोजगाराच्या आणि नोकरीच्या संधी उपलब्ध होतात.</p> <p>१०) कोणत्याही कार्यक्रमाचे आयोजन - नियोजन - सूत्रसंचालन कौशल्ये अवगत करता येते .</p> <p>११) वक्तृत्व कलेचा विकास होतो.</p> <p>१२) निवेदन कौशल्य विकसित होते.</p>
MA II Paper 16 प्रकल्प कार्य	<p>१) मुंबई विद्यापीठाच्या मराठी विषयाच्या एम ए भाग २ सत्र चारसाठी अभ्यासपत्रिका क्रमांक १६ प्रकल्प लेखन निश्चित करण्यात आले आहे. मराठी विषयाच्या अभ्यास मंडळाने एकूण सहा विषय प्रकल्प लेखनासाठी निवडलेले आहेत .</p>

	<p>२) भाषा वैज्ञानिक अभ्यास या विषयाशी संबंधित अनेक उपविषयावर प्रकल्प सादर करता येईल.</p> <p>३) समीक्षेचे उपयोजन या विषयांतर्गत प्रकल्प सादर करता येईल .</p> <p>३) संशोधन या विषयांतर्गत अनेक विषयांवर प्रकल्प सादर करता येईल.</p> <p>४) विशिष्ट प्रदेशाचे साहित्य या विषयाच्या अनुषंगाने प्रकल्प सादर करता येईल.</p> <p>५) प्रशासनिक मराठी या विषयाच्या अनुषंगाने प्रकल्प सादर करता येईल.</p> <p>६) मराठीच्या बोली या विषयाच्या अनुषंगाने प्रकल्प सादर करता येईल.</p> <p>७) प्रकल्प कार्यामुळे चिकित्सक दृष्टी प्राप्त करता येईल.</p> <p>८) प्रकल्प कार्य लेखनामुळे क्षेत्रभेटी करता येतील .</p> <p>९) प्रकल्प कार्यामुळे वाचन लेखन चर्चा आणि व्यासंग संशोधन या गुणांचा विकास होईल.</p> <p>१०) प्रकल्प लेखनामुळे अनेक दुर्लक्षित विषयांना उजाळा मिळेल.</p>
--	---